

**MOCIÓ 1 : “ACCÉS A LA INFORMACIÓ I LA RENDICIÓ DE
COMPTES A LA UPC” AL PUNT 2 DE L’ORDRE DEL DIA:
“INFORME DEL RECTOR SOBRE LA POLÍTICA UNIVERSITÀRIA
I PROGRAMA D’ACTUACIÓ”**

Acord núm. 1/2014 del Claustre Universitari pel qual s’aprova la moció 1:
“Accés a la informació i la rendició de comptes a la UPC” al punt 2 de l’ordre del
dia: “Informe del rector sobre la política universitària i programa d’actuació”

Accés a la informació i la rendició de comptes a la UPC

Moció presentada al punt 2 de l'ordre del dia del Claustre del 24/2/2014 de la UPC.

L'interès per la transparència ha anat en augment en els darrers anys. En la crisi actual de legitimitat que pateixen les institucions públiques, aquest interès s'ha convertit en una necessitat.

La transparència com a lliure accés a la informació pública està relacionada amb els drets fonamentals de participació en els afers públics i de llibertat d'informació, reconeguts en la Declaració Universal dels Drets Humans, la Carta de drets fonamentals de la Unió Europea i la Constitució de l'Estat Espanyol.

Val a dir que la pròpia ciutadania té gran part de responsabilitat en l'exercici de l'accés a la informació i fiscalització de les seves institucions. Però les administracions també han d'adoptar un paper actiu en ja di fusió de la informació i en fer pedagogia per difondre la cultura de la transparència i la rendició de comptes.

L'accés com a norma i no com a excepció

Fins ara la publicació d'informació per part de les administracions es produïa de manera excepcional o amb una petició fonamentada per part de tercers. Però en una institució pública tota informació és susceptible de ser d'interès públic i per tant s'ha de publicar sense petició prèvia ("publicitat activa"), i en tot cas és la denegació d'aquest dret la que ha d'estar justificada amb criteris objectius.

En el seu informe sobre accés a la informació de 2012, la Sindicatura de Greuges de Catalunya demana que *"la regla general sigui l'accessibilitat de la informació i que les exclusions hagin d'estar regulades per llei i fonamentades en raons objectives, no subjectives, de manera que no es pot exigir a qui sol·licita l'accés que hi acrediti un interès personal o que motivi la seva petició, sinó que el que cal motivar és justament la denegació, fonamentada en causes objectives i taxades legalment"* [1].

Les limitacions de l' accés a la informació

Per tant, són les limitacions de l'accés a la informació les que han d'estar explicitades i justificades per les administracions, expressant quines informacions no es poden publicar i per què. Entre aquestes excepcions s'hi troben naturalment les informacions que generen conflictes amb altres drets fonamentals com el dret a la privacitat de les persones.

Sobre l'abast de les limitacions, la Sindicatura conclou que *"cal alertar que promoure una visió del dret d'accés constreta al que es podria anomenar document final suposa una restricció del dret d'accés que no estaria justificada o, si més no, no com a restricció genèrica per a tots els casos"*. És a dir, que no cal tenir una visió estreta de la transparència limitada automàticament als acords finals, que normalment a la UPC ja són públics.

En tot cas, la institució ha d'especificar quines informacions no es poden fer públiques i justificar per què la seva confidencialitat es troba per sobre de l'interès general, per exemple per conflictes amb altres drets com el de la confidencialitat de les dades personals o pel perjudici dels interessos de la institució.

En última instància, és la pròpia institució que regula l'abast de la seva transparència. Per tant, l'única diferència amb el model actual és que els límits entre l'interès públic i la confidencialitat són explícits i s'han de justificar.

La Llei de Transparència i la transparència a Catalunya

El passat 9 de desembre de 2013 es va aprovar la "Llei de transparència, accés a la informació pública i bon govern" [2] encaminada a posar al dia a l'Estat Espanyol i les seves administracions en matèria de transparència i accés a la informació. Malgrat els avenços que suposa, té algunes mancances que poden limitar l'efectivitat d'aquesta llei, tal com critica l'organització Transparency International, especialitzada en la matèria [3]. Una de les més importants és la instauració del règim de "silenci negatiu", és a dir, el dret de l'administració a no contestar una petició d'accés a la informació sense justificar la negativa ni el silenci. Enlloc d'això, una institució com la UPC hauria d'anar més enllà, no limitant-se al silenci negatiu, sinó sempre responent a qualsevol petició d'informació, i en cas de denegació, explicar de forma racional la causa.

Per altra banda, com a exemple de publicitat activa la Generalitat recentment ha posat en marxa el portal transparencia.gencat.cat per difondre les dades de l'administració pública.

Per tot el que s'ha expressat anteriorment, el Claustre Universitari

Acorda

- Que com a institució pública, per a una major transparència i rendiment de comptes davant de la societat, totes les informacions es consideren d'interès públic, i seran publicades activament en la mesura que es considerin rellevants.
- Que les excepcions al punt anterior, com les relatives als drets de privacitat de les persones o la protecció dels interessos de la institució, hauran d'explicitar-se i justificar-se amb criteris objectius, i que tota petició d'informació serà contestada positivament o justificant adequadament la denegació.
- Que la UPC començarà a aplicar la Llei de Transparència abans de 2015, intentant ultrapassar les obligacions legals per passar a innovar en matèria de transparència i participació de la seva comunitat i de la societat.
- Que la comunitat s'ha de coresponsabilitzar en l'exercici d'aquest dret i en la cultura de la transparència i la rendició de comptes com a garantia d'un funcionament democràtic. I que la institució al seu torn fomentarà aquesta participació, facilitant la comunicació entre representats i representants en els òrgans de govern i de representació, i la publicitat activa del seu treball diari segons els criteris derivats dels punts anteriors.
- Que com a universitat pionera en la recerca de les tecnologies de la informació, també ho volem ser en l'ús de tecnologies d'accés a la informació i comunicació amb i entre les persones, per tal que els acords anteriors s'apliquin d'una forma àgil i adequada a les necessitats de la UPC.

Notes:

[1] Sindicatura de Greuges de Catalunya, "El dret d'accés a la informació pública", març de 2012.
<http://www.sindic.cat/site/unitFiles/3151/Informe%20acces%20informacio%20publica%20def.pdf>

[2] BOE, "Ley 19/2013, de 9 de diciembre, de transparencia, acceso a la información pública y buen gobierno"
<https://www.boe.es/boe/dias/2013/12/10/pdfs/BOE-A-2013-12887.pdf>

[3] Transparency International España.
http://www.transparencia.org.es/LEY_DE_TRANSPARENCIA/INDICE_LEY_DE_TRANSPARENCIA.htm

PERSONES SIGNATÀRIES DE LA MOCIÓ

Àngel Aguilera Millan
Carlos Álvarez Martínez
Carlos Rodríguez Gili
Carmen Tallón Montoro
Cecilio Angulo Bahón
Consuelo Jurado Marco
Fernando Verdugo Arias
Francisco Morillas Martínez
Inmaculada Rodríguez Cantalapiedra
Jordi Marco Gómez
José A. Villaverde García
José Simó Guzman
José Tribó Busquets
Núria Ferrer Anglada
Oriol Arcas Abella
Oriol Teixidó Romanos
Sandra Hernández Marsà
Xavier Fàbregas Bargallo
Xavier Martínez Farré